

PEDAGOGISCH BELEID BUITENSCHOOLSE OPVANG

HET PALEISJE NESSELANDE B.V.

September 2022

Het Paleisje
kinderdagverblijf & BSO ★★★★★

Voorwoord

Door het presenteren van dit pedagogisch beleidsplan wordt onze kwaliteit getoetst. Dit pedagogisch beleidsplan geeft weer wat de visie is van BSO 'Het Paleisje' op de ontwikkeling van kinderen.

We hanteren voor onze BSO, Kinderopvang en Peuter Speel Academie een apart pedagogisch beleidsplan. Er wordt duidelijk gemaakt hoe de buitenschoolse opvang vorm gegeven wordt en op welke wijze we aandacht schenken aan de kinderen in al hun diversiteit.

Daar de opvang voortdurend in ontwikkeling is, wordt dit beleid van de BSO ook regelmatig bijgesteld. Er dient een continue wisselwerking te zijn tussen praktijk, theorie, de thuissituatie en de opvang.

De kwaliteit van BSO 'Het Paleisje' is altijd een agendapunt tijdens teamvergaderingen. Zo worden de nieuwe ontwikkelingen besproken en waar nodig in dit beleid bijgewerkt. Voor de leesbaarheid schrijven we zij als we het hebben over pedagogisch medewerker. Alle BSO's van het Paleisje werken volgens de Paleisje formule.

Ondanks dat zijn er onderlinge verschillen per vestiging. Wel wordt er gewerkt op basis van dezelfde procedures en uitgangspunten.

Onze visie

Bij het ontwikkelen van ons pedagogisch beleidsplan hebben wij ons laten inspireren door verschillende pedagogen. Allen hebben zij hun goede kwaliteiten. BSO 'Het Paleisje' kiest haar methode in relatie tot de behoefte en hetgeen realiseerbaar is in de omstandigheden. Hiermee en hierdoor sluit BSO 'Het Paleisje' nieuwe kennis en ontwikkelingen niet buiten.

Elk kind is uniek in aanleg en aard en ontwikkelt zich op eigen wijze en in eigen tempo. Wij hebben respect voor de eigenheid van ieder kind en het gezin waarin het kind opgroeit en willen hier zoveel mogelijk bij aansluiten.

Door structuur, duidelijkheid en liefdevolle aandacht aan de kinderen te bieden, leren zij hun grenzen aan geven en hun wensen kenbaar te maken. De kinderen worden met respect behandeld. Respect hebben betekent 'het kind serieus nemen in alles wat het doet, het kind in zijn ontwikkeling ondersteunen en stimuleren, het kind waarderen om wie hij/zij is'.

De opvang biedt kinderen ook de mogelijkheid om hun sociale contacten uit te breiden en hiermee ook hun sociale vaardigheden te ontplooien. Denk hierbij aan het samen spelen, het samen delen, op elkaar wachten etc.

Voor kinderen is het belangrijk om zich zowel individueel als in een groep zelfstandig en weerbaar leren op te stellen. Ze kunnen zelf vriendschappen sluiten en onderhouden. De conflicten die ze hebben moeten ze zoveel mogelijk met begeleiding zelf oplossen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen daarin, dit voorkomt dat kinderen afhankelijk worden. We houden rekening met de ontwikkelingsfase waarin de kinderen zich bevinden. Binnen het Paleisje hebben medewerkers respect voor de autonomie van het kind.

Visie op de Pedagogisch Medewerkers

Onze pedagogisch medewerkers dragen zorg voor de voorwaarden waaronder een kind zich kan ontwikkelen, door structuur, veiligheid en vertrouwen te bieden. De pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van de juiste kwalificaties voor de BSO. Zij hebben oog voor de verschillende ontwikkelingsgebieden en fasen van kinderen. Pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen door hun nieuw spel materiaal, activiteiten en uitdagingen te bieden.

Voordat een pedagogisch medewerker bij BSO 'Het Paleisje' in dienst komt, wordt een verklaring omtrent gedrag (VOG) aangevraagd en overlegd. We streven naar zoveel mogelijk pedagogisch medewerkers met mondelinge Nederlandse taalvaardigheid op ten minste niveau 3F of B2.

Omdat de kinderen een groot deel van de dag doorbrengen met de pedagogisch medewerkers en zich daarom erg kunnen hechten aan hen, is het voor de pedagogisch medewerkers van belang zich bewust te zijn van hun eigenwaarden en normen en die van de kinderen om hen te stimuleren tot zelfstandigheid.

Pedagogisch medewerkers zijn allemaal verschillend en ieder heeft zijn eigen kwaliteiten en talenten. Voor de pedagogisch medewerkers is het van belang zich bewust te zijn van eigen mogelijkheden en onmogelijkheden. In samenwerking met andere collega's kan er beroep gedaan worden op elkaars kwaliteiten.

Om te voorkomen dat pedagogisch medewerkers eigen problemen projecteren op het kind en het daarmee onnodig belasten, heeft pedagoog Thomas Gordon de methode van de 'Ik - boodschappen' bedacht. Om een voorbeeld te noemen: 'Ik vind dat heel goed van jou, ik vind dat niet zo aardig van jou'.

Hier maken wij gebruik van. Soms beseft je als medeopvoeder dat iets jouw probleem is en niet van het kind, maar ben je toch geneigd om geïrriteerd te raken. Ook pedagogisch medewerkers hebben niet altijd hetzelfde vermogen om rustig en ontspannen te zijn. Voor kinderen is uitleg over het handelen van de pedagogisch medewerkers belangrijk. Inzicht in deze handelwijze geeft kinderen veiligheid, vertrouwen en een bepaalde voorspelbaarheid over waarom dingen gaan zoals ze gaan. Door duidelijkheid en openheid van de pedagogisch medewerkers wordt het vertrouwen in hen en het zelfvertrouwen van de kinderen vergroot.

Stagiaires

Het Paleisje Nesselande is een erkend leerbedrijf en gecertificeerd door het SBB.

Dit houdt in dat Het Paleisje Nesselande bevoegd is om met stagiaires te werken.

'Het Paleisje' werkt graag met stagiaires en ziet hier een toevoeging in voor het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang

Bij het aannemen van stagiaires kijken wij hierbij naar de geldige cao wat betreft de opleidingen voor het aannemen van de stagiaires. Zij krijgen bij ons de mogelijkheid om praktijkervaring op te doen. Dit doen zij onder begeleiding van één van onze vaste pedagogisch medewerkers, aan de hand van ons stagehandboek. De pedagogisch medewerker heeft een training gevolgd om een stagiaire te mogen begeleiden.

De pedagogisch medewerker en de stagiaire stellen samen leerdoelen op, werken aan opdrachten vanuit school die bijdragen leveren aan een goede ontwikkeling tot een professionele pedagogisch medewerker. De stagiaires worden niet gerekend als volwaardig pedagogisch medewerker, ze zijn bovendien en mogen nooit alleen op de groep staan. De voornaamste taken van een stagiaire om praktijkervaring op te doen zijn: helpen bij de persoonlijke verzorging, helpen bij het geven van de maaltijden, ondersteuning bieden bij activiteiten, liefdevol leren omgaan met kinderen en het onderhouden van oudercontacten.

Wanneer een stagiaire in haar 2^e leerjaar zit en volgens het management, de pedagogisch medewerkers en school voldoet om invalwerk te kunnen doen kan de stagiaire, een invalcontract aangeboden krijgen. Met dit contract mogen stagiaires incidenteel en alleen op eigen locatie worden ingeroosterd tijdens hun stagedagen. Dit houdt in dat stagiaire alleen bij afwezigheid door ziekte van een van de vaste pedagogisch medewerkers, of tijdens de schoolvakanties van de stagiaires ingezet kunnen worden. Uiteraard werken stagiaires nooit alleen op de groep. Dit houdt in dat een stagiaire nooit alleen een groep zal openen of afsluiten.

Inval en ondersteuning

Wij hechten veel waarde aan de continuïteit van pedagogisch medewerkers op de groepen. Tijdelijke vervanging bij ziekte van een pedagogisch medewerker, wordt zoveel mogelijk binnenshuis opgelost of er worden invalmedewerkers ingezet. Om zoveel mogelijk aandacht aan de kinderen te besteden, maken wij gebruik van een medewerker die wordt uitgeroosterd voor huishoudelijke taken. Onder deze taken vallen het verzorgen van de maaltijden, de was en alle andere huishoudelijke werkzaamheden. Indien dit rooster technisch niet haalbaar is zal de locatie manager, of diens assistent, dergelijke taken op zich nemen.

Pedagogische doelstellingen

De Wet Kinderopvang

In de Wet Kinderopvang staat beschreven dat verantwoorde kinderopvang bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet Kinderopvang wordt er gewerkt naar de 4 opvoedingsdoelen:

Het bieden van Emotionele veiligheid

Dit is de basis van elk handelen in de BSO. Elk kind heeft een vertrouwd en veilig gevoel nodig. Als het kind zich veilig voelt, kan het de wereld aan en durft het de omgeving te gaan verkennen en te gaan ontdekken. Als een kind zich niet veilig voelt, gaat het niet op ontdekking uit en durft het geen nieuwe uitdagingen aan te gaan. Het kind ontwikkelt hierdoor geen zelfvertrouwen en er kan geen sprake zijn van innerlijke groei door positieve ervaringen.

Het bevorderen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor problemen aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderde omstandigheden.

Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesse het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties bv. geduld en afwachten, of juist initiatief nemen en doorzetten.

Het bevorderen van sociale competenties

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de interactie met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van 'in een groep zijn' en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar.

Het eigen maken van normen, waarden en cultuur (socialisatie)

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de normen, waarden, regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij.

De BSO is een veel bredere samenlevingsvorm dan het gezin. Kinderen ontmoeten er veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en vaak ook verschillende culturen. De groep biedt mogelijkheid om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving, eigen te maken.

Belangrijke normen en waarden die we willen uitdragen;

- Respect voor elkaar, mensen in hun waarde laten en de ruimte geven om wie ze zijn;
- Gelijkwaardigheid;
- Waardering voor elkaar;
- Positieve, vriendelijke en open manier van omgaan met elkaar;
- Eerlijkheid;
- Aandacht voor elkaar;
- Rekening houden met elkaar;
- Een ander helpen als deze hulp nodig heeft;
- Anderen geen pijn doen;
- Zorgvuldig omgaan met materialen, natuur en milieu;

Hoe bereiken we deze doelstellingen?

BSO 'Het Paleisje' beschikt over vijf pedagogische middelen die we gebruiken of toepassen om de doelstellingen te bereiken.

Dit zijn;

- Pedagogisch medewerker-kind interactie: hoe de pedagogisch medewerker en het kind met elkaar omgaan;
- De groep: de rol en invloed van de groep kinderen en volwassenen;
- De binnen- en buitenruimte: de inrichting en gebruik van de ruimte;
- Activiteiten: wat het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen);
- Spelmateriaal: alles waar het kind mee kan spelen;

In de volgende tekst wordt uitgebreider op elk van de doelstellingen ingegaan. Toegelicht wordt wat de doelstelling inhoudt en vooral op welke manier daar aandacht aan besteed wordt. De genoemde pedagogische middelen zijn daarin verweven. Soms in de inleidende tekst, soms in voorbeelden.

Het bieden van een gevoel van veiligheid

Emotionele veiligheid en vertrouwen, goede zorg

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis. Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen te ontwikkelen. Vanuit een gevoel van vertrouwen durft het ook zichzelf te zijn.

De groepsleiding, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn allen 'bronnen' van veiligheid.

De pedagogisch medewerker-kind interactie is een belangrijk pedagogisch middel om het kind een gevoel van veiligheid te bieden.

De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, 'er zijn' voor het kind, proberen ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen. We dragen zorg voor een prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich 'thuis' voelt.

Humor en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk. We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen, houden goed in de gaten hoe het kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan wat het kind nodig heeft. Het kind leren kennen en weten wat hoort bij dit kind.

We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte. Met het kind praten, gebeurt zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind.

We letten op onze 'toon' als we met de kinderen praten en op onze eigen houding. Zorgen voor positieve aandacht, met versterking en stimulering van positief gedrag en ondersteuning. We proberen in te schatten wat het kind begrijpt en kent en houden hier rekening mee. Als een kind nieuw komt, zorgen we voor een wen dag. Het kind zal de groepsleiding, de andere kinderen en de ruimte leren kennen. Duidelijkheid en structuur zijn belangrijk om een veilige basis te creëren. Elk kind heeft het nodig om te weten wat er kan en niet kan, te weten waar het aan toe is. Dat geeft rust en veiligheid. Zonder structuur en regels ontstaat al gauw chaos. We zorgen ervoor dat we helder zijn in wat we verwachten en in wat er kan en niet kan. We weten met elkaar waarom we bepaalde regels hebben afgesproken.

Het bieden van structuur en duidelijkheid zijn factoren die maken dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. We brengen daarom structuur aan in de dagindeling en zorgen voor een dagritme en continuïteit. We hebben afspraken over gebruik van speelmaterialen.

's Ochtends bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten: er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst. Bij nieuwe kinderen of schuchtere kinderen of gewoon als een kind dat even nodig heeft, biedt de pedagogisch medewerker extra aandacht en ontfermt ze zich over het kind.

Ook het gebruik van rituelen en vaste punten in het dagprogramma zijn belangrijk om een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwde te creëren. Met elkaar rituelen maken en delen van ervaringen. Maar als een kind juist graag zijn eigen gang gaat en op zichzelf wil spelen, dan krijgt het daarvoor de ruimte. We kijken goed naar kinderen en letten op wat elk kind nodig heeft.

Door bewust kleurgebruik en materiaalkeuze zorgen we voor een prettige sfeer. We willen een uitnodigende ruimte creëren, waar de kinderen zich op hun gemak voelen. Een huiselijke, kindgerichte sfeer vinden we belangrijk. Vaak zullen we kiezen voor de lichtere, rustigere kleuren als basis. In de verdere aankleding kunnen sfeerbepalende accentkleuren worden gebruikt.

Het gebruik van de ruimte als pedagogisch middel om een vertrouwd en veilig gevoel te creëren verschilt per leeftijdscategorie. Rust en harmonie in de ruimte (door kleur, materiaal e.d.) is daarbij belangrijk.

Bij de inrichting van de verschillende ruimten maken we ook hoekjes en aparte plekken met verschillende uitstraling. Daarbij zorgen we ook voor hoeken waar kinderen zich kunnen terugtrekken als ze daar behoefte aan hebben. We letten er daarnaast op dat de ruimte zo is ingedeeld, dat het kind de pedagogisch medewerker 'steeds' in de gaten kan houden als het dat nodig heeft.

We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. We hebben regels over de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen. Bijv. klimmen kan op het speeltoestel en er bovenop staan ook, maar dat mag niet op de tafel of stoel.

Kind volgsysteem, hoe wordt de ontwikkeling van de kinderen gevolgd.

Het uitgangspunt van ons werk zijn de observatiegegevens en aanvullende gegevens van de kinderen. Die verzamelen we op de volgende manieren;

1. We ontvangen informatie van ouders.
2. We vullen bij de intake het intakeformulier in met ouders en houden algemene gegevens bij.
3. We volgen de ontwikkeling van de kinderen aan de hand van ons eigen kind-volgsysteem. Dit is door onze eigen organisatie in samenspraak met scholen, het management team en de eisen vanuit de wet en regelgeving ontwikkeld.

Toelichting punt 2 en 3.

Het intakeformulier is een onderdeel van ons kind-volgsysteem voor kinderen van 4 tot 12 jaar. Daarin leggen we de formele gegevens vast, maar ook de bijzonderheden van het kind t.a.v. het fysieke en sociaal-emotionele functioneren van het kind, nemen we gewoontes van het kind op en de voorkeuren en bijzonderheden.

Het kind-volgsysteem bevat de volgende onderdelen voor de leeftijden van; 4 tot 8 jaar en van 8 tot 12 jaar;

- Deel A: Sociaal-emotionele ontwikkeling de ontwikkelingsitems voor kinderen met de onderdelen: afscheid, initiatief, activiteit, omgang met regels;
- Deel B Taalontwikkeling; taal algemeen, taal; woordenschat, taalbegrip;
- Deel C Speel-werkgedrag en zelfredzaamheid; contact met andere kinderen, relaties met medewerksters, welbevinden, ontwikkelbaarheid/leerbaarheid, regelgedrag, drinken, eten persoonlijkheidskenmerken, zindelijkheid.
- Deel D . Motoriek: voorkeurshouding, grove motoriek, fijne motoriek en behendigheid,

Naast de voor-gestructureerde items kunnen we ook per onderdeel aanvullende opmerkingen en eventueel observaties weergegeven. Twee keer per jaar vullen we deze lijsten in en daarmee kunnen we de ontwikkeling van de kinderen zien. Indien het nodig wordt geacht om in gesprek te gaan met ouders, indien er zorgen zijn, zullen we ouders uitnodigen voor een gesprek. Indien het kind afwijkend gedrag vertoont zullen we overgaan naar het protocol zorgkinderen.

Contact met school

Er is een eerste contact met school indien de kinderen voor het eerst naar de buitenschoolse opvang gaan. Voorafgaand vindt er een eindgesprek met de ouders plaats waarin de laatst gemaakte observatieformulieren worden besproken en het overdrachtsdocument voor de basisschool wordt overhandigd. Tevens geven de ouders hierbij toestemming voor het delen van dit document met de basisschool. Dit gebeurt door middel van het invullen van een toestemmingsformulier. Hierna wordt de opvang van het kinderdagverblijf (0 tot 4 jaar) afgesloten en gaat het kind naar de BSO.

De pedagogisch medewerkers van de BSO stellen zich tijdens de eerste haal- en brengmomenten voor aan de leraren van school, zodat zij weten wie de kinderen komen brengen en ophalen.

Tijdens de haal- en brengmomenten kan er contact zijn met de leraren van de school over hoe de dag op school is verlopen. Ook kunnen de leraren eventuele bijzonderheden doorgeven aan de pedagogisch medewerkers.

Indien de kinderen ziek zijn kunnen we gebeld worden door de leraar van het kind wat ziek is geworden. School onderhoud ook via de mail contact en geeft studiedagen en gesloten dagen aan Het Paleisje door.

Indien er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind kunnen we, na overleg met ouders, contact opnemen met de school. Dit doen wij indien het protocol zorgkinderen wordt toegepast via de stappen die hierin staan.

Signalering zorgkinderen

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Gelukkig is er bij de meeste kinderen geen reden tot zorg. De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van het kind en observeren;

- De spraak/taalontwikkeling;
- Het gedrag;
- Het bewegen;
- Het spel;
- Het denken en doen van kinderen;

Observeren en Signaleren

Door de opleiding van de pedagogisch medewerker kan zij problemen en afwijkend gedrag van kinderen signaleren. Na observeren en het verzamelen van signalen worden de ouders hierover ingelicht. In een observatie wordt een helder en duidelijk beeld beschreven van het kind.

Een kind dat zich prettig en op zijn gemak voelt is open, nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, vol zelfvertrouwen en evenwichtig.

Soms, door verschillende redenen, gaat de ontwikkeling van het kind niet goed. De ontwikkeling kan door omgevingsfactoren, karakter of (medische) afwijking een achterstand oplopen. Kinderen kunnen dit op verschillende manieren laten zien. Kenmerken kunnen zijn: gesloten, afwerend, lusteloos, ontevreden, gespannen, onzeker of onevenwichtig gedrag.

Het observeren van het welbevinden en betrokkenheid van het kind kan een goed instrument zijn om het functioneren van het kind op de dagopvang beter en prettiger te laten verlopen.

De pedagogisch medewerker informeert de ouders voorzichtig en zorgvuldig over haar zorgen betreffende hun kind en bespreekt eventueel een stappenplan/plan van aanpak. Eventueel kan de pedagogisch medewerker, wanneer zij hiervoor toestemming heeft van ouders, informatie inwinnen bij de desbetreffende school of kan zij helpen de weg te vinden naar deskundige hulp en/of het Centrum Jeugd en Gezin. Iedere vestiging van BSO 'Het Paleisje' heeft een eigen contactpersoon bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast werkt BSO 'Het Paleisje' nauw samen met het CJG. Het CJG komt ook bij BSO 'Het Paleisje' op locatie en heeft een open inlooppreekuur voor ouders die informatie willen of vragen hebben omtrent de opvoeding van hun kind (eren).

De signalerende verantwoordelijkheid ligt bij de pedagogisch medewerker van het kind, zij is ook aanspreekpunt. We maken gebruik van een stappenplan in ons protocol Signaleren Zorgkinderen met precies omschreven voor ouders en pedagogisch medewerkers hoe wij omgaan met signalen die wij zien en waar wij ons zorgen over maken. Per locatie heeft het Paleisje een aantal aandacht functionarissen die kunnen helpen met zorg gesprekken met ouders en de voorbereiding hierop.

Het bevorderen van persoonlijke competentie

Door de manier waarop wij met de kinderen omgaan, hoe de kinderen in de groep met elkaar omgaan, door de inrichting van de ruimten en door de mogelijkheden die het speelmateriaal en de activiteiten bieden, bevorderen wij de persoonlijke competentie van het kind.

Wij benaderen het kind respectvol en positief en geven het de ruimte om zelf of met elkaar kleine probleempjes op te lossen. Wij letten daarbij op wat het kind zelf aan kan en waar het aan toe is. We bouwen voort op het ontwikkelingsniveau van het kind.

Tijdens spel en activiteiten geven wij het kind complimenten. We 'zeggen wat we zien en benoemen wat we doen'. Soms doen we mee met zijn spel, en brengen daarbij soms nieuwe elementen in, maar proberen daarbij het initiatief vooral bij het kind te leggen/te laten. Zo maken we het op een speelse manier bewust van zijn eigen capaciteiten.

Wij gaan in op zijn grapjes en gaan met humor om met 'ondeugend' en 'uitdagend' gedrag. Elk kind is trots als het zelf dingen kan doen. Wij stimuleren de zelfstandigheid van elk kind en doen dat gedoseerd en passend bij de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Zo kunnen kinderen bepaald speelmateriaal zelf pakken en is de ruimte zo ingericht dat kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en waar kunnen doen. We bieden activiteiten aan maar dwingen de kinderen niet hieraan mee te doen. Er is voor de kinderen voldoende ruimte voor ontspanning, de kinderen mogen zelf aangeven wanneer hier behoefte aan is.

Wij 'dwingen' kinderen nooit met eten. Als iets niet meteen lukt, wordt het kind geholpen en zo nodig getroost om het op een later moment weer te proberen. Wij observeren, interpreteren, ondersteunen waar nodig of bieden het kind juist wat extra uitdaging om een stapje verder te komen. Activiteiten die vooral veel mogelijkheden bieden voor het verder ontwikkelen van persoonlijke competenties zijn bijv. samenspel, fantasiespel, drama, naspelen/meespelen.

Door te leren winnen en verliezen, door lastige situaties zélf op te lossen, door grenzen te verkennen en te verleggen en mogelijkheden te ontdekken (iets proberen wat je eerst niet durfde), door dingen zélf te maken en daar complimenten voor te krijgen, leren kinderen wat zij kunnen (wat vind je heel leuk om te doen, waar ben je goed in) en wie ze zijn. Wij bieden daarom een grote variatie in activiteiten, in speelmogelijkheden en in spelmaterialen, zowel binnen als buiten. De verschillende kwaliteiten die groepsleiding heeft zetten wij hierbij bewust in. Een kind ontdekt geleidelijk aan wie het is en wat het kan.

Het bevorderen van sociale competentie

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de interactie met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van 'in een groep zijn' en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar. Kinderen ontwikkelen hierdoor hun sociale vaardigheden en hun kennis hierover. Belangrijke competenties om goed te kunnen functioneren in de maatschappij.

De kinderen spelen soms in een grotere groep, soms in een klein groepje of met zijn tweetjes. Ze krijgen een band met elkaar en gaan vriendschappen aan. Hierdoor ontdekken ze hoe ze met heel verschillende mensen kunnen omgaan in uiteenlopende situaties. Samen iets maken, delen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar vertrouwen, je inleven in een ander maar ook voor jezelf leren opkomen en elkaar helpen, zijn ervaringen die kinderen dagelijks meemaken in een groep. Met elkaar nieuwe ontdekkingen doen, een fantasiespel verzinnen, winnen en verliezen, samen plezier hebben, leuke dingen doen, maar ook ruzies oplossen, verdriet delen en troosten. Samen eten, een nieuw kind in de groep verwelkomen, feest vieren, afscheid nemen als een kind van de BSO weggaat, zijn rituelen die de groep vormen, betrokkenheid geven en een gevoel van gezamenlijkheid doen ontstaan.

We stimuleren positieve interactie tussen de kinderen en geven kinderen de ruimte om de eigen weg te vinden in het contact. Ook als er onenigheid of kleine conflicten ontstaan tussen kinderen.

Kinderen kunnen die vaak op een goede manier oplossen als ze daar de gelegenheid voor krijgen.

De pedagogisch medewerker is gericht op positieve interactie en heeft een voorbeeldfunctie. Zo leren kinderen van elkaar en van de pedagogisch medewerker hoe ze op een rustige, open manier ruzies en conflicten kunnen oplossen en hoe ze deze kunnen voorkomen. De pedagogisch medewerker ziet van een afstandje toe en houdt in de gaten of de kinderen er zelf uitkomen. Ze geeft waar nodig, hulp, ondersteuning, advies. Per situatie schat de pedagogisch medewerker in wat dít kind nodig heeft. Ze sluit daarbij aan op de ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind.

We respecteren kindervriendschappen en houden rekening met de verschillende en wisselende behoefte en ontwikkeling van de kinderen om samen of juist liever individueel te spelen. Aan tafel willen sommige kinderen bijvoorbeeld graag naast elkaar zitten. We houden daar rekening mee.

We zorgen dat de inrichting van de ruimtes en het aanbod van spelmaterialen en activiteiten uitnodigt tot sociale interacties. Door bijvoorbeeld verschillende hoeken in te richten kunnen kinderen min of meer ongestoord naast elkaar spelen, terwijl ze tegelijk makkelijk naar een andere plek kunnen lopen en kunnen zien wat andere kinderen doen.

Eigen maken van waarden, normen en cultuur

Wat de algemeen geldende waarden en normen zijn, is niet altijd eenvoudig concreet te maken. Het is vaak vooral een intuïtief gevoel: 'zo gaat dat hier', 'zo doen we dat'. Deels komt dit omdat we de waarden en normen ons zo eigen gemaakt hebben dat we niet meer anders weten en ze 'zo gewoon' en voor de hand liggend vinden. Pas bij de ontmoeting met andere culturen zien we dan dat wat voor ons 'zo gewoon' is, niet voor iedereen en overal geldt.

Ook het onderscheid tussen wat een norm is en wat we een waarde vinden is niet altijd eenduidig. Vaak zijn de regels in een groep de vertaalslag van de waarden en normen, de afspraken over hoe we met elkaar en met de omgeving omgaan. We hebben dan ook geen regels om de regels (geschreven of ongeschreven), maar weten waarom die er zijn.

We verstaan onder waarden, normen en regels het volgende:

- Waarden gaan over wat we met elkaar belangrijk vinden
- Normen gaan over wat we in het gedrag goed vinden (en niet goed): hoe 'hoort het'
- Regels zijn de praktische vertaling van de waarden en normen

Waarden en normen worden weerspiegeld in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimten, in het handelen van de pedagogisch medewerker, in de manier van omgaan met elkaar.

Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het uitdragen en voorleven van waarden en normen; wij zijn ons hiervan bewust. In de bejegening van anderen, in de manier van omgaan met de omgeving, in de gewoonten op de groep zien we terug wat we belangrijk en goed vinden. Kinderen verkennen de grenzen en willen weten wat van hen verwacht wordt. Jonge kinderen weten nog niet wat goed is en wat niet goed. Ze leren door ervaring en ontdekken waar grenzen zijn en wat er van hen verwacht wordt. Ze zien van de pedagogisch medewerkers wat goed is en wat niet goed.

We leven voor, geven het goede voorbeeld, en leggen uit wat er van een kind verwacht wordt. Uitgangspunt is een positieve houding. Dat betekent dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment, met speciale aandacht. Soms zoekt een kind bewust de grenzen op. We maken afspraken met het kind en maken duidelijk wat de regels zijn in de BSO en waar de grens is, als een kind hier tegenaan loopt.

Als een kind onacceptabel gedrag vertoont of normen/grenzen overschrijdt zijn er verschillende mogelijkheden om te handelen. Voorbeelden zijn het aanspreken op het ongewenste gedrag en benoemen van gewenst gedrag, waarschuwen, het kind afleiden, even uit de conflictsituatie halen om weer tot rust te komen (overigens nooit buiten het zicht van een pedagogisch medewerker).

Hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren als leeftijd, ontwikkelingsfase, ernst van de situatie. Wij passen onze handelswijze aan wat het individuele kind op dat moment nodig heeft.

Groepsinformatie

De BSO van Het Paleisje Nesseland biedt kinderen in de basisschoolleeftijd een vertrouwde plek, waar zij voor en na schooltijd, tijdens schoolvakanties en eventueel op studiedagen terecht kunnen. Op de BSO worden kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar opgevangen. De BSO is gevestigd op de eerste verdieping van het gebouw 'de schuur'. De BSO beschikt over de volledige verdieping, waarbij de ruimte uit twee kanten bestaat. De kanten worden gescheiden door een toiletruimte en de keuken.

Per dag heeft de BSO een capaciteit van 32 kindplaatsen. Op de BSO werken wij met twee verticale basisgroepen, namelijk de Elfjes en de Kroontjes.

- Basisgroep de Elfjes heeft een capaciteit van 22 kinderen.
- Basisgroep de Kroontjes heeft een capaciteit van 10 kinderen.

De eetmomenten vinden plaats op de eigen basisgroep van de kinderen. De rest van de tijd hebben de kinderen toegang tot de volledige ruimte. Doordat wij een kleinschalige BSO zijn en de kinderen de volledige ruimte kunnen gebruiken om te spelen, kennen alle kinderen en pedagogisch medewerkers elkaar, waardoor de emotionele veiligheid gewaarborgd wordt. Wanneer er verschillende activiteiten worden aangeboden, kunnen de pedagogisch medewerkers ervoor kiezen om de kanten van elkaar te scheiden, door middel van een deur. Dit kan gedaan worden, zodat bepaalde activiteiten rustiger uitgevoerd kunnen worden. Kinderen zijn alsnog vrij om te bepalen aan welke kant van de ruimte zij willen spelen.

Afhankelijk van het kindaanbod en de leeftijden van de kinderen, zullen er 1 tot 3 pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig zijn.

Samenvoegen van de basisgroepen

Wanneer het kindaan aantal het toelaat, kunnen basisgroepen incidenteel of structureel worden samengevoegd tot één basisgroep. Ouders/verzorgers geven er tijdens het intakegesprek toestemming voor dat hun kind op de samengestelde basisgroep opgevangen mag worden. Het samenvoegen kan alleen als er, van beide groepen bij elkaar, 22 kinderen of minder aanwezig zijn. Het samenvoegen kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer er afmeldingen zijn, als het aantal kinderen op bepaalde dagen structureel kleiner is, in vakanties en/of aan de randen van de dag.

Bij het samenvoegen zien wij toe op de sociaal-emotionele veiligheid van de kinderen en uiteraard wordt er altijd uitgegaan van de vastgestelde kwaliteitsregels van de Wet Kinderopvang. Op het moment dat er samengevoegd is, kunnen de kinderen nog steeds de volledige ruimte gebruiken om te spelen. Alleen tijdens de eetmomenten zullen de kinderen van de verschillende basisgroepen bij elkaar aan tafel(s) zitten op één basisgroep, waarbij het ook voor kan komen dat kinderen bij de pedagogisch medewerker van de andere basisgroep aan tafel zitten.

Daarnaast is het, als de groepen niet samengevoegd zijn, mogelijk dat een kind vraagt of hij/zij bij de andere basisgroep mag eten. Op het moment dat een kind dit vraagt, controleert de pedagogisch medewerker of dit mogelijk is, onder andere aan de hand van de beroepskracht-kindratio (BKR) en de maximale groepsgrootte conform de wet en regelgeving. Als het mogelijk is, mag het kind inderdaad bij de andere basisgroep eten en als dit niet (direct) mogelijk is, wordt uitgelegd aan de kinderen waarom dit niet mogelijk is en wordt er, waar mogelijk, gezocht naar een alternatief.

Aanwezigheid medewerkers

Binnen het gebouw van BSO van Het Paleisje zullen er gedurende de openingstijden altijd 1 medewerkers van de kinderopvang en 1 medewerker van de BSO aanwezig zijn. Er is dus nooit een medewerker alleen in het gebouw aanwezig. Op deze manier kunnen we waarborgen dat in geval van calamiteit of andere gebeurtenissen er altijd een achterwacht aanwezig is. Bij calamiteiten als ziekte kan er een achterwacht gebeld worden die is ingepland in het rooster als zijnde achterwacht dient.

BSO Het Paleisje Nesselande is elke dag geopend waarbij op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 7.00 tot 8.30 uur en van 14.15 tot 19.00 uur. Op woensdag zijn de openingstijden van 7.00 tot 8.30 uur en van 12.00 tot 19.00 uur.. Wanneer de tijden van de scholen wijzigen zullen we hier als BSO rekening mee houden. In de vakanties bieden we de gehele dag opvang van 07.00 uur tot 19.00 uur.

4-ogenprincipe

Het vier ogen principe is verplicht voor kinderdagverblijven die opvang bieden voor kinderen van 0 tot 4 jaar en niet voor BSO, gastouderopvang en peuterspeelzalen.

Wij vinden de veiligheid van kinderen echter zo belangrijk, dat we ook bij onze BSO een invulling geven aan het vierogen principe.

BSO 'Het Paleisje' hanteert het 4-ogenprincipe op de volgende wijze:

- Er is een open en professionele werkverstandhouding waarbij de drempel laag is om elkaar aan te spreken op bepaalde gedragingen.
- Binnen BSO 'Het Paleisje' is er bouwkundig voor gezorgd dat er transparantie is binnen de groepen. Elke groep heeft veel ramen en glas in deuren, waardoor de medewerkers goed zicht op elkaar hebben.
- Er worden stagiaires ingezet, die boventallig zijn dus als extra ogen kunnen dienen.
- Er is dagelijks een multi inzetbare pedagogische medewerker aanwezig die zich de gehele dag op verschillende momenten en op verschillende plaatsen bevindt.
- Er is een locatiemanager of assistent leidinggevende aanwezig in het kantoor, zij loopt regelmatig langs de BSO groepen.
- Er zijn camera's aanwezig

De 30 minuten – regeling

Gedurende reguliere schoolweken hanteren wij de 30 minuten- regeling. Dit betekent dat wij 30 minuten per dag mogen afwijken van de BKR. In dit half uur moet minimaal de helft van de aantal benodigde pedagogische medewerkers aanwezig zijn.

Maandag	07.00-08.30	08:30 – 17:00	17:00 – 17:30	17:30 – 19:00
			30min	
Dinsdag	07.00-08.30	08:30 – 17:00	17:00 – 17:30	17:30 – 19:00
			30 min	
Woensdag				
		BSO gesloten, geen kinderen aanwezig		
Donderdag	07.00-08.30	08:30 – 17:00	17:00 – 17:30	17:30 – 19:00
			30 min	
Vrijdag	07.00-08.30	08:30 – 17:00	17:00 – 17:30	17:30 – 19:00
			30 min	

De drie-uursregeling

Maandag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 17:00 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 uur tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 17:30 uur tot 19:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Dinsdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 17:00 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 uur tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 17:30 uur tot 19:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Woensdag:

De BSO is gesloten.

Donderdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 17:00 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 uur tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 17:30 uur tot 19:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Vrijdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 17:00 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 uur tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Van 17:30 uur tot 19:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

De BSO hanteert gedurende schoolvakanties het volgende;

Maandag	07:00 – 08:30	08:30 – 09:00	09:00 – 12:30	12:30 - 14:30	14:30 - 17:00	17.00 – 17:30	17:30-19:00
		30 min		2 uur		30 min	
Dinsdag	07:00 – 08:30	08:30 – 09:00	09:00 – 12:30	12:30 - 14:30	14:30 - 17:00	17.00 – 17:30	17:30-19:00
		30 min		2 uur		30 min	
Woensdag							
	Gesloten						
Donderdag	07:00 – 08:30	08:30 – 09:00	09:00 – 12:30	12:30 - 14:30	14:30 - 17:00	17.00 – 17:30	17:30-19:00
		30 min		2 uur		30 min	
Vrijdag	07:00 – 08:30	08:30 – 09:00	09:00 – 12:30	12:30 - 14:30	14:30 - 17:00	17.00 -17.30	17:30-19:00
		30 min		2 uur		30 min	

Maandag;

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 08:30 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 12:30 uur tot 14:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 14:30 uur tot 17:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Van 17:30 tot 19:00 wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Dinsdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 08:30 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 12:30 uur tot 14:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 14:30 uur tot 17:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Van 17:30 tot 19:00 wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Woensdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 19:00 uur van de beroepskracht-kind ratio

Donderdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 08:30 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 12:30 uur tot 14:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 14:30 uur tot 17:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Van 17:30 tot 19:00 wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

Vrijdag:

Er wordt niet afgeweken van 07.00 uur tot 08:30 uur van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 12:30 uur tot 14:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht- kind ratio. Van 14:30 uur tot 17:00 uur wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Vanaf 17:00 tot 17:30 wordt er afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Van 17:30 tot 19:00 wordt er niet afgeweken van de beroepskracht-kind ratio.

De BSO hanteert gedurende de schoolweken het volgende;

Gedurende de reguliere schoolweken kan er tussen 14:30 uur en 15:00 uur worden afgeweken van de BKR. We hanteren de regel dat er bij de BSO tijdens de reguliere schoolweken maximaal 0.5 uur wordt afgeweken van de BKR

Verlaten basisgroep

- ☑ De kinderen verlaten hun basisgroep als zij naar buiten gaan. Dit kan zijn wanneer zij gaan spelen op de buitenspeelplaats, in de speeltuin of met een uitstapje meegaan buiten Het Paleisje Nesselande
- ☑ De kinderen van basisgroep de Elfjes kunnen vanaf dat de BKR dit toelaat worden opgevangen in het lokaal van de Kroontjes.
- ☑ Tijdens de schoolvakanties en studiedagen kan het zijn dat de basisgroepen worden samengevoegd. Te allen tijde wordt er rekening gehouden met de BKR.

Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Dit is een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Zij volgt uw kind heel specifiek, is aanspreekpunt voor u als ouder, heeft een signalerende functie en draagt zorg voor het welbevinden van uw kind. Ze voert de gesprekken met u als opvoeder en eventueel met instanties (met toestemming van de ouders).

U kunt uw mentor altijd aanspreken als zij aanwezig is of een afspraak maken voor overleg. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die zij met u maakt zoals bijvoorbeeld over wat uw kind wel/niet mag eten. Wanneer uw kind mocht wisselen van groep dan wordt er extra aandacht besteed aan deze nieuwe situatie voor het kind.

Tijdens intake gesprekken wordt bekend gemaakt aan de ouders wie de mentor van het kind is, daarnaast staat het in onze paleisje app, zodat ouders te allen tijde kunnen zien wie de mentor is. Vaak is het eerste gesprek ook met de mentor van het kind zodat er een fijne kennismaking al vanaf de start van de opvang is.

Omdat we het belangrijk vinden dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder en het kind, zullen we wisseling van mentor tot een minimum proberen te beperken. Door 'eigen' mentorkinderen is er meer ruimte voor de pedagogisch medewerker om deze kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kan de medewerker beter inspringen op de behoeften van deze kinderen. Door een vertrouwensrelatie op te bouwen zullen kinderen zich emotioneel veilig voelen bij Het Paleisje. De mentor kan de mentorkinderen gericht activiteiten aanbieden die beter aansluiten bij het kind. Dit kan ervoor zorgen dat kinderen een hogere spelbetrokkenheid en meer stimulering van de brede ontwikkeling.

Voor de medewerkers is het ook prettig werken met mentorkinderen, het verdiepen in de relatie met een aantal kinderen levert focus en energie op indien ze zich mogen ontwikkelen op bepaalde facetten en doelen van het mentorschap waar ze zelf ook graag beter in willen worden. Ook kunnen ze als professional genieten door het zien van de band met de kinderen die steeds sterker wordt.

Door het afbakenen van het aantal kinderen is het helder voor de pedagogisch medewerker wie ze het meest gericht kan observeren en ontwikkelkansen kan aanreiken. De mentor heeft een signalerende functie bij (eventuele) ontwikkelingsproblemen.

Activiteiten buiten de deur

Bij Het Paleisje worden regelmatig uitstapjes gemaakt met alle kinderen.

Er worden geen uitstapjes gemaakt, waarbij de verantwoordelijkheid wordt overgedragen aan een andere persoon of externe organisatie. Er is altijd een pedagogisch medewerker van Paleisje aanwezig bij het uitje. We maken gebruik van ons protocol uitstapjes.

Loopt een kind weg of raakt het kwijt bij een uitje dan wordt ons protocol vermist kind in gang gezet.

Voorbeelden van uitstapjes waar u aan kan denken;

- Bibliotheek;
- Kinderboerderij;
- Speeltuinen in de buurt;
- Musea;
- Skatepark;
- Indoor speeltuin;
- Springkussenevenementen;
- Bioscoop bezoek;
- Speelpleintjes rondom het pand van Het Paleisje. Hier kunnen de kinderen;
  - o Rennen;
  - o Voetballen;
  - o Basketballen;
  - o Klimmen;
  - o Andere bewegingsspelen naar behoefte en naar invulling van de kinderen en pedagogisch medewerkers.

Buiten bewegen is belangrijk voor een goede gezondheid. De kinderen kunnen samen buiten spelen of zich daar even terugtrekken. Daarom vinden wij dat buitenspelen bij het dagelijkse programma hoort. De kinderen mogen niet alleen het pand van het Paleisje verlaten voor activiteiten. Dit alles gebeurt in aanwezigheid van een pedagogisch medewerker. We vinden de risico's en gevaren in de omgeving te groot. Dit is ongeacht de leeftijd van de kinderen. Hierbij wordt gedacht aan open water, drukke verkeerswegen, deze risico's en gevaren zijn voor ons te groot om te dragen.

Buitenspelen binnen het pand.

Het Paleisje heeft een buitenspeelplaats. Dit is ideaal voor de BSO kinderen die liever buiten willen spelen dan een dan een activiteit op de groep. De kinderen vanaf 8 jaar en ouder mogen, met toestemming van de medewerker en met toestemming van de ouders/verzorgers, alleen buitenspelen op het buitenspeelplein. Kinderen die jonger zijn dan 8 jaar, mogen alleen onder toezicht van een medewerker buitenspeelplein spelen. Er is te allen tijde toezicht vanuit de groepen door een pedagogisch medewerker van de PSA groepen die uitkijken op het buitenspeelplein. Dit gezien er voldoende zicht is door alle ramen en deuren die uitkijken op het buitenspeelplein.

Er worden van te voren afspraken met de kinderen, vanaf 8 jaar, gemaakt onder welke voorwaarden dit mag voordat ze alleen buiten op het terras mogen spelen. De minimale voorwaarden om buiten te spelen;

- Waar mag er gespeeld worden;
- Hoelang mag er gespeeld worden;
- Na hoelang moeten de kinderen zich melden;
- De algemene groepsregels blijven gehanteerd;

Kinderen van 8 jaar en ouder kunnen meestal zelf hun grenzen aangeven en krijgen de ruimte om in overleg, hun eigen keuzes te maken. Er moet door ouders, vooraf, een toestemmingsformulier worden ondertekend

Dagindeling BSO

Het dagelijkse programma in de buitenschoolse opvang is niet elke dag hetzelfde. Dat komt doordat de middagen soms kort en soms lang zijn. De lengte van de opvangtijd bepaalt in belangrijke mate het soort programma dat wordt aangeboden. In het algemeen geldt: hoe langer de beschikbare tijd, hoe meer mogelijkheden er zijn voor georganiseerde activiteiten en uitstapjes.

Het dagelijkse werk bestaat uit twaalf vaste elementen. Met die elementen houden pedagogisch medewerkers rekening bij de invulling van het programma. Zij houden in de gaten of alles voldoende aan bod komt.

Vaste elementen van het dagelijkse programma zijn;

- halen uit school;
- binnenkomst;
- drinken en eten;
- vrij spelen en buiten spelen;
- individuele aandacht;
- persoonlijke verzorging;
- georganiseerde activiteiten;
- groepsmomenten;
- rustige momenten;
- opruimen;
- oudercontacten;
- afscheid.

De kinderen die gebruik maken van de voorschoolse opvang mogen vanaf 07:00 uur naar de BSO komen. Indien zij nog niet hebben ontbeten wordt er tot 07:30 uur een ontbijtje aangeboden door een van de pedagogisch medewerkers. Het ontbijt kan bestaan uit; yoghurt, crackers, ontbijtkoek, brood met diverse soorten beleg of fruit. Bij het ontbijt wordt melk of water gedronken.

Zodra het ontbijt gegeten is mogen de kinderen vrij spelen. Tijdens de voorschoolse opvang mogen de kinderen zelf kiezen waarmee ze willen spelen. Om 08:30 uur beginnen de eerste scholen, hierom vertrekken de kinderen om 08:15 uur vanaf de BSO. Zodra alle kinderen naar school zijn gebracht komen de pedagogisch medewerkers terug naar de BSO om de BSO op te ruimen, schoon te maken en klaar te maken voor de naschoolse opvang.

Wij halen kinderen op bij 5 verschillende scholen. Deze scholen hebben bijna allemaal een andere stoptijd per dag, hier wordt ons dagritme op aangepast.

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers uit school gehaald met de bakfiets of auto. Na het ophalen van alle BSO kinderen komt iedereen bij elkaar op de BSO. De schooldag wordt doorgenomen en de kinderen krijgen de ruimte om hun verhaal te delen.

Ook wordt er overlegd wat er die middag gedaan zal worden. Soms wordt er een uitstapje gemaakt en soms wordt er voor gekozen om bij de BSO te blijven. Dit wordt altijd gedaan in overleg met de kinderen. Tijdens het bespreken van de dagplanning krijgen de kinderen drinken en een gezonde snack aangeboden. Hierna zal de dagplanning van start gaan.

Wanneer de kinderen een uitstapje maken zullen zij uiterlijk 16:00 uur terug zijn bij Het Paleisje. Dit i.v.m. de warme maaltijd die om 16:00 uur wordt gegeten. Na de warme maaltijd blijven de kinderen bij de BSO. Er kan buiten gespeeld worden of de kinderen kunnen op de BSO groep blijven. Buitenspelen wordt te allen tijde gedaan onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers.

Vanaf 17:00 uur worden de kinderen opgehaald door hun ouders/verzorgers. Bij het ophalen van de kinderen wordt er door de pedagogisch medewerkers een overdracht gegeven aan alle ouders/verzorgers. Zo wordt er o.a. verteld wat de kinderen hebben gedaan, hoe ze hebben gegeten en of er nog eventuele bijzonderheden vanuit school zijn. Zodra alle kinderen zijn opgehaald ruimen de pedagogisch medewerkers de groep op, maken ze de groep schoon en zetten ze de spullen voor de volgende dag klaar.

Tijdens de vakanties geldt er een andere dagindeling. Dit omdat de kinderen tijdens de vakanties een hele dag aanwezig zijn. Voor elke vakantie wordt er een planning gemaakt. Elke planning bestaat uit verschillende uitstapjes en activiteiten. De vakantieplanning wordt vooraf aangekondigd bij de ouders/verzorgers en wordt opgehangen op de deur van de BSO groep. Ouders/verzorgers kunnen bij de pedagogisch medewerkers aangeven of hun kind deel mag nemen aan de activiteiten en uitstapjes. Indien kinderen geen deel mogen nemen aan een van de activiteiten en/of uitstapjes wordt er een alternatief of oplossing gezocht.

Uitstapjes en activiteiten tijdens de vakanties kunnen o.a. zijn;

- Plaswijckpark Rotterdam;
- Musea;
- Speeltuinen ;
- Wateractiviteiten ;
- Bibliotheek;
- Kinderboerderij;
- Strand.

Tijdens de vakanties houden wij de volgende planning aan:

Tot 09:30 kunnen de kinderen worden gebracht.

09:30 uur start de fruitmaaltijd.

10:00 uur start de activiteit of het uitstapje.

12:00 uur start de lunch, de lunch kan eventueel ook worden meegenomen als er een uitstapje wordt gedaan.

14:00 uur is er een snack moment. Er wordt rauwkost, crackers, ontbijtkoek, fruit en drinken aangeboden.

Ook dit kan tijdens uitstapjes worden meegenomen.

15:45 uur komen de kinderen terug van het uitstapje of stoppen alle activiteiten.

16:00 uur start de warme maaltijd.

Vanaf 16:30 uur kunnen de kinderen worden opgehaald.

18:00 uur is er nog een laatste snack moment, er wordt rauwkost en drinken aangeboden

Voeding

BSO 'Het Paleisje' biedt een standaardpakket voor gezonde voeding. Als er behoefte is aan specifieke voeding of als ouders ervoor kiezen om andere voeding te geven, dan de standaardvoeding, zullen de ouders daar zelf voor moeten zorgen. Dit kan in overleg met de pedagogisch medewerkers.

De kinderen hebben voor hun ontwikkeling gezonde voeding nodig. Dat betekent dat zij alle voedingsstoffen moeten binnen krijgen die het lichaam dagelijks nodig heeft.

De keuze voor voeding wordt bepaald door de stoffen die het lichaam nodig heeft om zich te ontwikkelen, zoals koolhydraten, eiwitten, vetten, vitamines, mineralen, vezels en vocht. BSO 'Het Paleisje' bereidt iedere dag verse en gezonde maaltijden voor de kinderen.

De wijze waarop de maaltijden worden aangeboden, de voorbeeldfunctie van de pedagogisch medewerkers, het stimuleren van sociale omgang, het aanleren van tafelmanieren dragen expliciet bij tot de ontwikkelingskansen die de kinderen binnen BSO 'Het Paleisje' krijgen.

Ons aanbod BSO

Ontbijt:

BSO 'Het Paleisje' verzorgt ontbijt voor de kinderen die gebruik maken van de vervroegde opvang. Het ontbijt wordt aangeboden tussen 7.00 en 7.30 uur. Voor de kinderen die vanaf 7.30 gebracht worden, wordt geen ontbijt verzorgd. Ouders/verzorgers dragen hiervoor de verantwoordelijkheid. Wij gaan er vanuit dat de kinderen dit thuis nuttigen en niet meekrijgen naar de BSO.

Tussendoortjes:

Na schooltijd krijgen de kinderen een tussendoortje en water, thee of sap. Het tussendoortje kan zijn een soepstengel, ontbijtkoek, komkommer, tomaat, paprika, avocado, wortel of fruit.

Warme maaltijd:

Rond 16.00 uur krijgen de kinderen een warme maaltijd. Deze kan variëren in aardappels, groente en vlees, kip of vis, pastamaaltijden of rijstmaaltijden. Deze maaltijden worden vers bereid. Als het qua hoeveelheid kinderen toe laat, zal de BSO één keer per week zelf hun warme maaltijd (voor)bereiden.

Feesten en traktaties

Binnen BSO 'Het Paleisje' worden een aantal feesten jaarlijks gevierd denk hierbij aan Valentijn, Pasen, Halloween, Sinterklaas, Kerstmis en de verjaardagen. De voorbereiding ligt in handen van de pedagogisch medewerkers van de vestiging. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de voeding cq lekkernij op de feestdagen. Op verjaardagen van de kinderen blijkt de traktatie telkens weer een hoofdbreker te zijn: wat is 'verantwoord'. BSO 'Het Paleisje' verzoekt ouders met de keuze voor een traktatie rekening te houden met de uitgangspunten van het voedingsbeleid: zo gezond mogelijk. Er mag derhalve geen snoep en chips getrakteerd worden. Als er gekozen wordt om een ongezonde traktatie te trakteren, dan wordt deze mee naar huis gegeven en is het aan de ouders/verzorgers om deze wel of niet aan hun kind(eren) aan te bieden.

Het moment van trakteren valt altijd samen met het gebruikelijke 'tussendoortje', om zo te voorkomen dat het kind een extra zuurstoot krijgt. Dit 'zuur' tast het tandglazuur aan.

Een aantal suggesties voor traktaties:

- Krentenbolletjes of doosje rozijnen
- Fruit – kaasjes - worstjes
- Waterijsjes zonder kleurstof en toegevoegde suikers

Pedagogische aspecten bij de maaltijd

Het dagritme van het voedingsbeleid geeft structuur en duidelijkheid aan het kind. Het leert het kind het vertrouwen dat de continuïteit op de opvang gewaarborgd is. Zo ook het gezamenlijk eten aan tafel. BSO 'Het Paleisje' hecht aan eten in een duidelijke situatie aan een gedekte tafel met een gezamenlijke start en een duidelijk eind. De maaltijden worden geflankeerd door vaste rituelen zoals handen wassen voor het eten. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor rust en een gezellige sfeer aan tafel. Eten is geen straf, maar een sociaal moment, waar naast het eten aandacht is voor elkaar. Pedagogisch medewerkers stimuleren communicatie en leren de kinderen oprechte belangstelling te tonen voor elkaar. De pedagogische medewerkers letten ook op de tafelmanieren van de kinderen.

Activiteiten aanbod

Zoals thuis de ouders een voorbeeldfunctie voor de kinderen hebben, zo hebben de pedagogisch medewerkers dat in de BSO. Zij dragen hun beelden van de werkelijkheid, hun handswijze, visie, normen en waarden over op de kinderen. Professioneel begeleiden betekent onder andere doelgericht en bewust begeleiden. Je observeert kinderen, probeert ze te begrijpen, denkt na over je aanpak en handel hiernaar.

Onze pedagogisch medewerkers kunnen de kinderen boeien door leuke en zinnige activiteiten met de kinderen te doen en door de manier waarop activiteiten en spelmogelijkheden worden aangeboden. Ze praten met de kinderen over allerlei onderwerpen van 'de poes van de burens' tot aan onderwerpen over 'leven en dood'. 's Middags is er een verplicht activiteitenmoment, dit om dagelijks minimaal één keer met de kinderen een activiteit te verrichten.

De ruimte waarin de kinderen worden opgevangen is tevens het visitekaartje van de BSO. Wanneer ouders met hun kinderen voor het eerst in de BSO komen kijken, is de vormgeving en de inrichting mede bepalend voor hun eerste indruk.

De manier waarop de ruimte eruitziet, zegt iets over de manier waarop gewerkt wordt. De kinderen moeten duidelijk kunnen zien met welk thema wordt gewerkt of dat het een feestdag is. De inrichting van de ruimte moet kinderen uitnodigen om op onderzoek uit te gaan, sociale contacten aan te gaan en de creativiteit te ontwikkelen. Het is goed om de ruimte in verschillende functionele ruimten of hoeken in te delen. Kinderen kunnen samenspelen, maar ook alleen zijn. Zij willen met de handen bezig zijn, maar ook met hun hoofd. Zij willen kunnen praten en zwijgen, spelen en hangen en aan tafel puzzelen. Dit alles hoort bij het specifieke aanbod wat onze opvang te bieden heeft met betrekking tot de leerstof en leefruimte.

Wij werken met verschillende thema's.

Dit zijn zowel winter, lente, zomer en herfst als andere uitdagende thema's.

Elk thema duurt ongeveer 6 tot 8 weken en elke dag doen we een knutselactiviteit. Dit omdat niet alle kinderen elke dag van de week komen en zo iedereen eraan toekomt. Tevens worden andere spelactiviteiten aangeboden die met het thema te maken hebben.

Er wordt ook vrij gespeeld. In de zomervakantie, kiezen wij 1 thema. Aan de hand van dit thema maken wij een zomervakantieplanning. In de zomer zijn we vaak buiten te vinden, spelen we met water en maken we (educatieve) uitstapjes.

De begeleidingsbehoefte

Ontwikkelingsopgaven voor kinderen van 4-12 jaar

In deze periode neemt de autonomie toe. Dit uit zich ook in het snel toenemend vermogen van het kind om voor zichzelf te zorgen (zichzelf wassen en aan- en uitkleden, eten). Verder begint het vermogen om zich op meerdere aspecten tegelijk te richten en gaan de kinderen andermans perspectief leren zien. Tot slot wordt het kind in deze periode geconfronteerd met de maatschappelijke eis om te leren lezen, schrijven en rekenen. Daarnaast moet het kind in de schoolse situatie ook een taakhouding eigen maken om zich gedurende (steeds) langere tijd te concentreren op schoolse taken. In de omgang met de leerkracht is het noodzakelijk om de leerling-rol aan te nemen. Naast de schoolse vaardigheden (lezen, schrijven, rekenen), is ook het vermogen om wederkerige relaties op te bouwen met vriendjes/vriendinnetjes en het geaccepteerd worden door de groep een belangrijke ontwikkelingstaak in deze periode. In de omgang met leeftijdgenoten moet het kind leren zijn egocentrische houding steeds meer te laten varen.

Onze pedagogisch medewerkers geven de kinderen de gelegenheid tot omgang met leeftijdgenoten, om zo een (cognitief) stimulerende omgeving aan te bieden en de autonomie van het kind te bevorderen. Daarnaast bieden wij hen structuur en stellen wij duidelijke grenzen. Acceptatie door leeftijdgenoten wordt bevorderd wanneer het kind een situatie kent waarin warmte, begrip en wederkerigheid in de relaties een belangrijke rol spelen. We zien basisdimensies: emotionele ondersteuning, respect voor autonomie, structuur bieden en grenzen stellen, en uitleg en informatie geven, in deze periode. Concentratie en doorzettingsvermogen van het kind ten aanzien van schoolse taken worden bevorderd door onze pedagogische medewerkers, maar ook door de leerkrachten op school die beschikken over goede interactievaardigheden.

Kenmerken ontwikkeling 4-6 jaar

Lichamelijke ontwikkeling

Op lichamen gebied is de ontwikkeling van een kleuter bijna voltooid. Hij kan nu nieuwe bewegingspatronen gaan aanleren. Dat is nodig als hij op een sport wil gaan, of op zwemles gaat.

In deze periode groeit je kind ongeveer 6 centimeter en 2 kilo per jaar. Het kind wordt slanker; daardoor gaat hij er wat 'volwassener' uitzien.

De motoriek ontwikkelt zich verder: het kind wordt rechts- of linkshandig. Dat hangt af van welke hersenhelft overheerst. De grove en fijne motoriek worden steeds complexer. Het kind kan nu nieuwe bewegingspatronen leren door deze bewust te oefenen. Zo kan hij dus leren tekenen en schrijven. Maar hij kan ook een sport gaan beoefenen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Naar school gaan zorgt voor een hoop nieuwe uitdagingen op sociaal en emotioneel gebied. Tijdens het samen spelen en samen praten leert hij dat hij op zijn beurt moet wachten en dat hij problemen niet kan oplossen met een klap. Terwijl hij de realistische wereld steeds beter gaat begrijpen, speelt fantasie nog steeds een belangrijke rol.

De kleuter leeft in 2 werelden: de echte wereld, waarin dingen zichtbaar, hoorbaar en voelbaar zijn en een fantasiewereld. Daarin speelt de fantasie van je kind een grote rol. Of het kind nu alleen speelt of met andere kinderen: vaak speelt hij een fantasiespel waarin hij allerlei rollen vervult. Daarbij bepaalt hij zijn eigen regels. Grappig genoeg kunnen de echte en de fantasiewereld prima naast elkaar bestaan voor het kind.

Nog steeds kan de kleuter bang zijn voor verschillende dingen. Daarbij speelt zijn fantasie nog steeds een rol. Maar hij kan ook bang zijn voor situaties die onveiligheid of onbekendheid opleveren: verhuizen, of naar de tandarts gaan. Sommige kinderen zijn ook heel bang voor spinnen, wespen of honden.

Langzaam gaat het kind begrijpen dat zijn acties gevolgen kunnen hebben voor anderen. Hij weet dat hij iemand pijn doet als hij hem slaat, maar hij weet ook dat iemand heel blij kan worden van een cadeautje. Natuurlijk is het kind zijn driftbuien of boosheid nu niet meteen kwijt. Maar hij kan er wel al beter over nadenken. En we kunnen hem leren om eerst na te denken voordat hij schopt of slaat.

Cognitieve ontwikkeling

De kleuter krijgt een steeds realistischere kijk op de wereld om hem heen. Hij gaat de wereld steeds beter begrijpen. Hij is geïnteresseerd in oorzaak en gevolg en gaat steeds meer vragen stellen over het 'waarom' van dingen. We proberen daar altijd zo goed mogelijk antwoord op te geven; het kind wil graag dat we hem en zijn vragen serieus neemt. Bovendien stimuleren onze antwoorden hem om verder na te denken.

Ook op school wordt er veel gepraat over de wereld om de kleuter heen. Hij maakt al een begin met letters lezen en ordenen (rekenen), als voorbereiding op het echte leren in groep 3. Langzaam leert hij om op een abstracte manier over de wereld na te denken. Bovendien wordt hij door de voortdurende omgang met leeftijdsgenoten minder egocentrisch.

Al heel veel begrippen snapt je kleuter: veel en weinig, dichtbij en ver weg, morgen en vandaag. Maar het echte 'grote plaatje' heeft hij nog niet. Hij kan nog niet klokkijken en hij kan nog geen plattegrond tekenen bijvoorbeeld. Dat leert hij allemaal pas na zijn zesde verjaardag.

Kenmerken ontwikkeling 6-9 jaar

Lichamelijke ontwikkeling

Tussen 6 en 9 jaar groeit het kind snel. Met 6 jaar is zijn gewicht gemiddeld 22 kilo. Als hij 8 jaar oud is, dan weegt hij rond de 27 kilo en is hij ongeveer 1.30 meter lang.

Met 6 jaar kan het kind:

- Goed zijn evenwicht bewaren op één been, ook met zijn ogen dicht
- 3 traptreden tegelijkertijd nemen
- Zonder zijwieltjes fietsen

Vanaf zijn 7e verjaardag wordt het kind voorzichtiger en rustiger. Hij krijgt meer controle over zijn lichaam en denkt meer na voordat hij iets doet. En hij leert ook om meer geduld te hebben. Meisjes kunnen hierin trouwens iets sneller zijn dan jongens.

Taalontwikkeling

Vanaf 6 jaar maakt het kind steeds betere zinnen. Hij leert steeds meer woorden goed gebruiken. Op school leert het kind lezen. Tegelijk geeft het lezen zijn taalontwikkeling weer een impuls, want daarmee vergroot hij zijn woordenschat. Hij leert dat een woord verschillende betekenissen kan hebben, en dat er regels zijn waar de taal zich aan houdt (grammatica). Zo leert hij ook om na te denken over taal. Jongens lopen ongeveer 1,5 jaar achter op meisjes wat taalontwikkeling betreft.

Cognitieve ontwikkeling

Op school leert het kind lezen, schrijven en rekenen. Dat zijn belangrijke mijlpalen in zijn cognitieve ontwikkeling. Want voor alle andere schoolvakken moet hij kunnen lezen, schrijven en soms ook rekenen. Tussen 6 en 7 jaar maakt het kind een grote sprong in zijn cognitieve ontwikkeling. Hij leert namelijk om concreet te denken. Dat betekent dat hij minder fantasie krijgt. Hij denkt nog wel in plaatjes: wat hij leert, moet hij vóór zich kunnen zien. Dit helpt hem bij het leren van de schoolvakken. Hij leert bijvoorbeeld dat een P altijd dezelfde vorm heeft. En dat tellen een vaste volgorde heeft: eerst komt 1, dan pas 2.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het kind gaat steeds meer over zichzelf nadenken: 'Wat kan ik? Wat kan ik niet? Hoe zie ik eruit? Hoe voel ik me? Wat wil ik?' Vanaf een jaar of 8 vergelijkt hij zichzelf daarbij met andere kinderen: 'Ik kan niet zo goed voetballen als Joep. Maar ik ben beter in tennis dan hij.' In deze fase helpen wij het kind om een realistisch en positief zelfbeeld te ontwikkelen.

Rond 6 jaar kan je kind nog snel wisselen van stemming. Bij de overgang naar groep 3 kan het kind wat angstig of onzeker zijn. Maar naarmate hij ouder wordt, wordt hij evenwichtiger.

Aanvankelijk identificeert het kind zich nog sterk met de ouders, en ook met oudere kinderen. Dat gedrag doet hij na. Langzaam richt hij zich meer op leeftijds- en seksegeneotjes. In die contacten maakt hij kennis met agressief gedrag, ruzie, concurrentie, voor zichzelf opkomen en rekening houden met anderen.

Hoe ouder het kind wordt, hoe meer wij hem kunnen leren hoe hij moet omgaan met conflicten, afspraken en regels. Het kind kan zich namelijk steeds beter verplaatsen in de gevoelens van andere kinderen en volwassenen.

Het kind wordt onafhankelijker. Hij gaat zijn eigen gedrag én dat van anderen meer vanuit een ethisch oogpunt beoordelen: zo moet het, en niet anders. Spelregels en normen past hij eerst nog vrij strak toe, maar vanaf 8 jaar kan hij zien dat er achter het gedrag van een ander (of hemzelf) een bepaalde bedoeling zit.

Kenmerken ontwikkeling 9-12 jaar

Lichamelijke ontwikkeling

Tussen 9 en 12 jaar groeit het kind waarschijnlijk erg snel. Als hij 12 is, dan is hij tussen de 1.40 meter en 1.70 meter lang. Jongens blijven meestal iets langer klein dan meisjes.

Bij jongens en meisjes beginnen de geslachtskenmerken zich te ontwikkelen. Het lichaam van je kind verandert doordat hij andere hormonen in zijn lijf krijgt. Maar die hormonen hebben ook invloed op zijn gevoelens: het ene moment is hij blij, en het volgende moment is hij somber. Het kind is nog geen puber, maar wel bijna. Hij is een 'prepuber'.

De oog-handcoördinatie van het kind is op deze leeftijd goed ontwikkeld. Wat hij nu goed kan, is bijvoorbeeld:

- Heel snel reageren, bijvoorbeeld bij computerspelletjes
- Makkelijk in hutten of bomen klimmen
- Een nieuwe sport leren

Taalontwikkeling

Het kind leert de regels van de grammatica steeds beter en hij kan steeds beter zeggen wat hij bedoelt. Hij leert ook meer uitdrukkingen kennen. Als je bijvoorbeeld zegt: 'Je hebt een pluim verdiend!' begrijpt hij dat hij niet echt een pluim krijgt, maar dat het een compliment is.

Cognitieve ontwikkeling

Lezen en schrijven heeft het kind voor het grootste deel onder de knie. Rekenen wordt steeds ingewikkelder. Daarnaast leert hij ook hoe hij met geld moet omgaan. Andere schoolvakken, zoals aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek krijgen steeds meer aandacht. Rond 12 jaar kan je kind abstract denken. Hij hoeft dan geen plaatje meer van iets te zien. Nu kan hij bijvoorbeeld wiskunde leren begrijpen. Vanaf 12 jaar kan het kind eigenlijk ieder schoolvak leren. Maar sommige kinderen leren gemakkelijker dan andere kinderen. Wat het kind precies kan leren, hangt niet alleen af van zijn intelligentie of cognitieve ontwikkeling. Ook spelen een aantal persoonlijkheidskenmerken daarbij een rol.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Tussen 9 en 12 jaar leert het kind dat er een verschil is tussen 'nu eenmaal ergens goed in zijn' en 'ergens je best voor doen'. Hij begrijpt dat zijn inspanning niet altijd een garantie is voor succes.

Het kind krijgt steeds meer behoefte aan zelfstandigheid, privacy, een eigen mening en eigen verantwoordelijkheid.

Tegelijk zal het kind steeds vaker kritisch staan tegenover regels die wij stellen. Ook kan hij zich gaan schamen voor de manier waarop jullie je als ouders gedragen.

Ook spiegelt het kind zich steeds meer aan zijn leeftijdsgenoten. Hij gaat zich net zo kleden en gedragen als zij. De normen en gewoonten van zijn vrienden vindt hij steeds belangrijker.

Al deze veranderingen (andere normen en gewoonten, anders omgaan met leeftijdsgenoten, meer verantwoordelijkheid zelfstandigheid én lichamelijke veranderingen) zorgen er vaak voor dat het kind last kan hebben van een soort emotionele instabiliteit. Ook kan hij tijdelijk wat minder zelfvertrouwen hebben.

Spelsoorten geschikt voor deze doelgroep:

- Exploratie spel; al het onderzoekende en verkennende spel. Bijv. buitenspelen/ verven/kleien/ knippen/ spelen met water en zand.
- Bewegingsspel; voor prepubers is bewegen erg belangrijk, de fijne en grove motoriek ontwikkelen zich snel. Bijv. fietsen/ steppen of glijbaan/ballen en gym.
- Constructiespel; het maken van iets nieuws of het samenvoegen van verschillende onderdelen bijv. duplo/ blokken en puzzels.

Een aantal activiteiten die wij bewust aanbieden zijn:

- Liedjes zingen en voorlezen; dit om de taalontwikkeling te stimuleren, het bieden van structuur (zingen voor eetmomenten), concentratievermogen bevorderen en ter ontspanning.
- Buitenspelen; de grove motoriek ontwikkelen, samenspel bevorderen, oog- en hand coördinatie ontwikkelen (d.m.v. balspelen).
- Plakken, verven en knippen; fijne motoriek bevorderen, creativiteit ontwikkelen, fantasie uitbeelden, oog- en handcoördinatie verbeteren.
- Slaapfeestje 1 keer per jaar; spanning en sensatie voor de kinderen, gezelligheid, wat vrije tijd voor de ouders.
- Puzzelen en andere tafelspelletjes; brengt rust in het kind en verbetert ook weer het concentratievermogen en de motoriek.
- Gezamenlijk eten en drinken; bieden van structuur, leren van tafelmanieren (eten met een vork, netjes ergens om leren vragen), vertrouwelijke sfeer aanbieden (de kinderen moeten zich thuis kunnen voelen), saamhorigheid en gezelligheid.
- Thema-activiteiten; kinderen bewust maken van bepaalde onderwerpen (meer leren over het leven) maar ook afwisseling en onderzoek drang verzadigen.

(Bron: <http://www.anababa.nl/ontwikkeling/kleuter/lichamelijk-sociaal-emotioneel-cognitief>)

Ziekte

Ouders zijn afhankelijk van de continuïteit van onze opvang. Om die reden zal door de medewerkers van BSO 'Het Paleisje' heel zorgvuldig worden omgegaan met een ziek kind en zullen ouders, van wie het kind een ziekte heeft, rekening moeten houden met de ouders van wie het kind het risico loopt ook besmet te worden.

Om te voorkomen dat een (acute) ziekte van een kind tot discussies of conflicten tussen ouders en medewerkers van BSO 'Het Paleisje' leidt, is het belangrijk dat hierover duidelijke afspraken zijn gemaakt. Zo worden ouders middels het intakegesprek over het ziektebeleid geïnformeerd en gaan zij bij plaatsing van het kind akkoord met de uitvoering hiervan. In het ziektebeleid staat onder andere vermeld wanneer een kind de opvang wel of niet kan bezoeken.

Als er sprake is van een besmettelijke ziekte dient dit ook te worden doorgegeven. Wanneer er een besmettelijke ziekte is geconstateerd op de opvang, wordt dit duidelijk kenbaar gemaakt.

Indien een kind op de opvang ziek wordt en de pedagogisch medewerkers in samenspraak met de leiding van mening zijn dat het kind beter thuis verzorgd kan worden, wordt contact opgenomen met de desbetreffende ouder. Het kind moet dan zo spoedig mogelijk opgehaald worden.

Als er op de opvang een ongeval heeft plaatsgevonden, dan worden de ouders hiervan meteen op de hoogte gebracht.

Het is hierom van belang dat ouders **altijd** telefonisch bereikbaar zijn. Op de opvang wordt elk ongeval schriftelijk geregistreerd.

Contact met ouders en/of verzorgers

Het contact tussen ouder en pedagogisch medewerkers achten wij van groot belang. Dit om het kind gedurende de opvangtijd zo goed mogelijk te begeleiden en om de opvang van thuis naar BSO 'Het Paleisje' zo goed mogelijk te laten verlopen. Wij streven naar een zo open mogelijke relatie om daar, waar nodig, met de ouders in gesprek te gaan over de opvoeding en ontwikkeling van het kind.

De pedagogisch medewerkers spreken de ouders bij het halen en het brengen van de kinderen.

Wennen

Voorafgaand aan de formele plaatsingsdatum vindt met de ouders en kinderen een intakegesprek plaats. Hierin wordt belangrijke informatie uitgewisseld over het kind en wordt een wendagdeel (tijdens de voor of naschoolse opvang) ingepland. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat nieuwe kinderen wegwijs worden gemaakt op de BSO. Dit dagdeel valt binnen het contract en is kosteloos.

Extra opvang dag

Het kan voorkomen dat een ouder voor een kind een extra uren/dag wil afnemen, incidenteel of structureel. Als de bezetting van de groep dit toelaat, is het mogelijk om aan dit verzoek te voldoen. Wijzigingen in opvangdagen op structurele basis kunt u indienen bij de locatiemanager.

Bij een incidentele dag moet door de ouder/verzorger via de app van Het Paleisje een extra dag worden aangevraagd. Hetzelfde geldt voor het ruilen van een dag, dit kan via de Paleisje app.

Als het om een structurele dag gaat, dan wordt dit contractueel vastgelegd via de locatiemanager.

Bij het toekennen van een extra dag wordt altijd gekeken naar het BKR.

Klachtenprocedure BSO 'Het Paleisje'

Wanneer ouders van BSO 'Het Paleisje' niet tevreden zijn, is er altijd een mogelijkheid dit te bespreken. Klachten zijn altijd bespreekbaar, zullen professioneel behandeld worden en indien mogelijk worden verholpen. Mocht dit niet lukken, kunnen ouders vanaf 1 januari 2016 terecht bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, waarbij BSO 'Het Paleisje' is aangesloten.

De Wet Kinderopvang verplicht vanaf 1 januari 2016 dat kinderopvang organisaties zich te registreren bij de Geschillencommissie Kinderopvang, waaraan tevens het Klachtenloket kinderopvang verbonden is.

Heeft u een klacht of zit u ergens mee? Het geven van feedback pakt vaak positief uit. Als wij weten dat ouders iets vervelend vinden kunnen wij er iets aan doen.

Stappenplan klacht voor zowel ouders als oudercommissie

Interne klachtenbehandeling

Stap 1. Klacht komt binnen bij de pedagogisch medewerker. Deze handelt de klacht af met de beklager. Als het probleem is opgelost bespreekt de pedagogisch medewerker dit met de locatiemanager. Dit wordt verwerkt in een verslag.

Stap 2. Komt de beklager er niet uit met de pedagogisch medewerker, dan komt de beklager met de klacht, bij de locatiemanager aan. Zij gaat een gesprek aan met de ouders en probeert zo de aard van het probleem te analyseren en hiervoor een bijbehorende oplossing te vinden. Dan volgt er een gesprek met de ouders, manager en de desbetreffende pedagogisch medewerker. Ook dit wordt in een verslag verwerkt.

Stap 3. Komen de beklager en de locatiemanager er niet uit, dan gaat de klacht naar de externe klachtencommissie in dit geval Klachtenloket Kinderopvang.

Externe klachtenbehandeling kan wanneer interne klachtenbehandeling is doorlopen

Stap 1. Komen wij er om wat voor reden dan ook niet uit met ouders dan kunt u naar het Klachtenloket Kinderopvang om uw klacht te melden. Het klachtenloket is een onafhankelijke organisatie, die vragen en klachten aanhoort, informatie en advies geeft en duidelijk maakt welke stappen mogelijk zijn. Advies vragen of een klacht melden bij het Klachtenloket is gratis. Wel moet u hierbij uw gegevens doorgeven. Een klacht anoniem melden is niet mogelijk.

Stap 2. Zodra de klacht door het Klachtenloket is bekeken zal het klachtenloket proberen te bemiddelen tussen u en de kinderopvangorganisatie. Indien het klachtenloket meer informatie van u nodig heeft, zal het contact met u opnemen. Het streven is om de klacht zo goed mogelijk op te lossen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Stap 3. Soms is het vertrouwen tussen u en de kinderopvangorganisaties ernstig geschaad. Dit kan zijn omdat het verschil van inzicht te groot is of omdat er te veel dingen zijn gebeurd. Als bemiddeling dan niet lukt, kan het Klachtenloket u adviseren gebruik te maken van mediation.

Een mediator gaat samen met u en de kinderopvangorganisatie rond de tafel zitten om samen tot een oplossing te komen. Een mediator is hiervoor opgeleid, geeft geen oordeel en is onpartijdig. Mediation is in veel conflicten mogelijk. Voorwaarde is wel dat beide partijen vrijwillig meewerken.

Als het Klachtenloket u mediation adviseert, dan komt u in aanmerking voor maximaal twee dagdelen gratis mediation.

Stap 4. Kiest u niet voor bemiddeling of mediation of komt u er nog altijd niet uit, dan kunt u uw klacht indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Met deze formele stap wordt uw klacht een geschil genoemd. De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen is een onafhankelijke commissie, die geschillen tussen kinderopvangorganisaties en consumenten beoordeelt. De commissie bestaat uit drie onafhankelijke leden. Zij luisteren naar u en de ondernemer, beoordelen het geschil en doen als regel een bindende uitspraak over het geschil waaraan beide partijen zich moeten houden.

Aan een geschil zijn wel kosten verbonden, namelijk 25 Euro. Wordt u door de commissie in het gelijk gesteld, dan krijgt u deze kosten terug

Contact gegevens

www.klachtenloket-kinderopvang.nl/klacht-melden/

0900-1877 bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur

Oudercommissie

Per 1 januari 2016 zijn er een aantal verplichtingen veranderd. De verplichting die geldt sinds 1 januari 2005 om een oudercommissie te hebben blijft bestaan maar indien vestigingen tot 50 kinderen geen oudercommissie weten te vormen, biedt dit wetsvoorstel de mogelijkheid om de ouderraadpleging op een andere wijze vorm te geven. De plicht blijft bestaan om ouders altijd gelegenheid te bieden om een oudercommissie in te stellen. Ook is er een inspanningsverplichting om aan te tonen dat er voldoende inspanning is verricht om een oudercommissie in te stellen.

Uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een continue inspanning waarbij de vorm waarin de alternatieve ouderraadpleging wordt georganiseerd vrij is maar waarbij het adviesrecht kan worden geborgd. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van twee maal per jaar een oudervergadering beleggen.

Wij gaan ervan uit dat op iedere vestiging een oudercommissie is waarbij de leden de ouders vertegenwoordigen van het kinderdagverblijf en BSO.

De belangrijkste doelstellingen van de oudercommissie zijn:

- Het pedagogisch beleid minimaal eenmaal in de 12 maanden bespreken;
- Bespreken van het definitieve inspectierapport van de GGD;
- Advies geven over de onderwerpen, die worden genoemd in artikel 1.60 van de wet. Zoals voeding, veiligheid en gezondheid.
- De belangen van kinderen en ouders zo goed mogelijk behartigen;
- De ouders vertegenwoordigen;
- Invloed uitoefenen op het beleid van de eigen vestiging;
- De communicatie bevorderen tussen oudercommissie en ouders
- Bewaken van het kwaliteitsbeleid in de vestiging

De oudercommissie draagt zorg voor goede en heldere informatieverstrekking aan de ouders en zij levert inbreng op het organiseren van ouderavonden en themabijeenkomsten. De oudercommissie bestaat uit ouders van kinderen die BSO 'Het Paleisje' bezoeken. Als het kind niet meer het kinderdagverblijf bezoekt dan mag de desbetreffende ouder niet meer deelnemen in de oudercommissie. Om de twee jaar wordt de oudercommissie opnieuw gekozen door ouders en alle ouders kunnen zich hiervoor opgeven. De oudercommissie bestaat uit maximaal 7 personen.

De ouders die hieraan deelnemen, kunt u zien op het memobord van de ouderraad op locatie. De oudercommissie vergadert 4 keer per jaar. Deze vergaderingen zijn openbaar en alle ouders die niet deelnemen aan de oudercommissie, maar wel geïnteresseerd zijn, kunnen deze bijwonen.

De notulen van de oudercommissievergaderingen liggen ter inzage op locatie.

Een locatie met meerdere vormen van opvang, bijvoorbeeld kinderdagverblijf en BSO, dient één oudercommissie te hebben, er hoeft dus niet per opvangsoort een oudercommissie te worden gevormd.

GGD

De rijksoverheid stelt aan kinderdagverblijven en BSO kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groeps grootte en BKR, pedagogisch beleid en klachten.

In opdracht van de gemeente voert de GGD inspecties uit, waarbij zij beoordeelt of aan die gestelde eisen wordt voldaan.

De bevindingen van het inspectiebezoek staan in een inspectierapport. Dit inspectierapport ligt ter inzage op de locatie van BSO 'Het Paleisje' en staat vermeld op de website.

De aanwezigheid hiervan wordt aan de ouders teruggekoppeld middels de nieuwsbrief of andere informatiebronnen.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Een bijzonder punt van aandacht in de opvang is kindermishandeling. BSO 'Het Paleisje' hanteert hiervoor een protocol geënt op landelijke voorschriften. Een meldcode is verplicht inzake kindermishandeling en huiselijk geweld. Een melding doen wij uiteraard niet lichtvaardig, want een valse melding kan zeer beschadigend werken tussen allerlei relaties. Het is bepaald geen eenvoudig onderwerp. Indien een beroepskracht signalen hiertoe oppikt overlegt zij met de leidinggevende. Het protocol kindermishandeling is regelmatig een bespreekpunt tijdens een teamoverleg.

BSO 'Het Paleisje' en hygiëne

Kinderen maken kennis met vele voor hen nieuwe micro-organismen (ziekteverwekkers) waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Het doormaken van een aantal veel voorkomende infectieziekten hoort bij de normale ontwikkeling van een kind.

Kinderen die de kinderopvang of BSO bezoeken hebben echter een grotere kans om een infectieziekte op te lopen dan kinderen die thuis verzorgd worden.

Via andere kinderen komen zij vaker en op jongere leeftijd in contact met allerlei ziekteverwekkers. Door hygiëne maatregelen zoals neussnuiten, handen wassen, schoonmaak maatregelen en het gebruik van over slofjes wordt de overdracht van ziekteverwekkers zoveel mogelijk tegengegaan.

Ziekteverwekkers

Ziekteverwekkers zoals bacteriën, virussen, parasieten en schimmels zijn overal aanwezig. Zij verspreiden zich via de handen, de lucht, voedsel, voorwerpen, lichaamsvloeistoffen en dieren/vliegen/muggen. Gelukkig zijn de meeste soorten onschuldig. Door contact met een ziekteverwerker hoeft nog geen (infectie)ziekte op te treden. Pas als zij zich in het lichaam vermenigvuldigen is er sprake van een infectie en pas als er klachten zijn is dit het geval.

Door een goede hygiëne wordt besmetting met ziekteverwekkers voorkomen. Door persoonlijke hygiëne, voedselhygiëne en gedegen schoonmaak wordt de voedingsbodem voor een snelle groei van de ziekteverwekkers weggenomen.

Persoonlijke hygiëne

Ieder mens draagt ontelbare al dan niet ziekmakende micro-organismen bij zich. Om de verspreiding hiervan tegen te gaan is een goede persoonlijke hygiëne belangrijk. Dit betekent voor de kinderopvang aandacht voor:

Handhygiëne

Veel ziekteverwekkers worden via de handen overgedragen, dus handen wassen door kinderen en pedagogisch medewerkers is een van de meest effectieve manieren om besmetting te voorkomen. Handen wassen moet voor: het aanraken, bereiden en nuttigen van voedsel, het verzorgen van wonden en na iedere zichtbare verontreiniging van de handen, hoesten, niezen en snuiten, toiletgebruik, contact met lichaamsvocht als traanvocht, speeksel, snot, braaksel, urine, ontlasting en bloed, het dragen van handschoenen en schoonmaakwerkzaamheden.

Bij voorkeur worden de handen met vloeibare zeep en flink stromend water gewassen. Bij gebruik van stoffen handdoeken moeten deze dagelijks vervangen worden door schone handdoeken.

In een enkel geval kunnen de handen van de kinderen met een schone, vochtige washand worden afgenomen.

Hoest en niesdiscipline

Ziekteverwekkers uit mond, neus en keel verspreiden zich via de lucht, via snot en via slijm. Om verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen is het belangrijk:

- De hand voor de mond te houden tijdens het niezen en hoesten; en nadien de handen te wassen;
- Op tijd de neus te snuiten om snottebellen te voorkomen, liefst met papieren zakdoeken;
- De ruimte dagelijks voldoende te ventileren en te luchten.

Toiletgebruik

Het is belangrijk dat ieder kind wordt geleerd handen te wassen na het toiletgebruik en dat op naleving hiervan wordt toegezien.